

Contractwerk Nederlands in BVL

1 juli 2005

Auteurs: Friedel Herbosch, Luc Wyns

Volume: 34

Nummer: 5

Pagina's: 46-56

Documenten

- [vonk_jrg34_050.pdf](#)

46 contractwerk nederlands in bvl friedel herbosch luc wyns vanuit de huidige visie op onderwijsdoelen willen we optimale ontwikkelingskansen creeren voor alle leerlingen we willen tegemoet komen aan alle verschillen tussen leerlingen en het onderwijsaanbod daarop afstemmen dit vraagt om een verre gaande differentiatie in dat kader zien we vanuit de invalshoek zorg in het secundair onderwijs de introductie van werkvormen die dat mogelijk maken contractwerk is een zelfstandige werkvorm die geschikt is voor differentiatie naar tempo inhoud interesse enz contractwerk is een organisatie in deze bijdrage presenteren we een con vorm waarbij voor iedere individ tract dat we uitgewerkt hebben voor 2 bvl du-ele leerling een activiteitenpakket voor beroepsvoorbereidend leerjaar mode ver een bepaalde periode bijvoorbeeld zorging voeding van het sint jozefsinstituut een week formeel is vastgelegd voor in borsbeek de klas bestaat uit 13 autoch de afwerking van het pakket krijgt hij tone meisjes met een vrij behoorlijk niveau zij een bepaald deel van de lestijden voor taal de problemen situeren zich in contractwerk-tijden ter beschikking waarbij deze klas vooral op hij zij relatief zelfstandig over de duur en de sociaal gebied pesten volgorde van de onderscheiden activiteiten gedragsproblemen door kan beslissen ferre laevers 1987 een zeer moeilijke thuissi leerlingen op een tuatie er zitten bijvoor positieve manier een contract bestaat meestal uit verplichte beeld twee leerlingen met leren samen en keuzeopdrachten de opdrachten kun een volgkaart voor sto werken was mee nen voor alle leerlingen dezelfde zijn diffe rend gedrag leerlingen een van de rentiatie naar tempo maar ze kunnen voor op een positieve manier doelstellingen om elke leerling of groepjes van leerlingen ver leren samen werken was aan contractwerk schillend zijn differentiatie naar inhoud mee een van de doelstel te beginnen contractwerk gebeurt tijdens de les vooral lingen om aan contract omdat dan alleen gerichte observatie door werk te beginnen eerst de leraar mogelijk is contractwerk is name gaan we wat dieper in op lijk geen doel op zich maar een middel om de achtergrond waartegen we het contract bepaalde doelen te realiseren leervaardig ontwikkeld hebben heidsdoelen nastreven betrokkenheid van leerlingen verhogen enz 34e jaargang nummer 5 juli 2005 47 achtergrond houding groeit naarmate leerlingen mede zeggenschap krijgen over en vaardiger wor bij de ontwikkeling van dit contract zijn we den in het inrichten van hun leerproces vertrokken van de vraag

waarom we aan essentieel hierbij is dat ze zelf bepalen wat zelfstandig werken leren zouden doen bij het leerdoel is het zoeken naar een antwoord kwamen we uit bij een driedelige basis voor zelfstandig een ander aspect van deze leerpsychologi leren een leerpsychologische een opvoedsche basis is het feit dat leren een sociaal kundige en een differentiatiebasis gebeuren is leren gebeurt het meest efficiënt in interactie hierbij willen we interactie niet leerpsychologie verengen tot groepsver willen we het leren ken in al zijn vormen efficiënt en de leerpsychologische basis voor zelfstandig maar eerder als een effectief maken dig leren komt voort uit onze huidige visie expliciteren van wat dan moeten op leren we gaan ervan uit dat kennis op geleerd wordt of moet leerlingen op een actieve wijze wordt geconstrueerd door worden en dat kan ook zelfstandige wijze de lerende als leraar kunnen we de illusie individueel bijvoorbeeld met leerstof hebben dat wij bepalen wat een leerling door bevindingen bij een kunnen omgaan leert maar de realiteit wijst uit dat dat voor experiment op papier te het grootste gedeelte niet waar is we zetten willen we het bepalen wel de inhouden waarbinnen leren dus efficiënt en effectief maken dan geleerd wordt maar wat en hoe er juist moeten leerlingen op zelfstandige wijze met geleerd wordt is in handen van de leerling leerstof kunnen omgaan een voorbeeld hiervan is het verschijnsel dat we na een leerstofgeheel een toets aan kondigen leerlingen deze toets voorberei opvoedkunde den en allen slagen wanneer we diezelfde toets na enkele weken herhalen blijkt dat een tweede basis voor zelfstandig leren is de resultaten van de leerlingen veel lager opvoedkundig van aard als het onder liggen en dat ze verschillende inhouden andere onze opdracht is jongeren op te hebben onthouden voeden tot zelfstandige zelfverantwoordelijke jongvolwassenen dan moeten we dat wat bepaalt wat leerlingen op lange termijn ook meenemen in ons onderwijsleerproces geleerd hebben een aantal factoren is van dat houdt in dat we werkvormen moeten belang de motivatie van de leerling speelt hanteren die de zelfstandigheid en de zelf een belangrijke rol in hoeverre is hij gemoti verantwoordelijkheid van leerlingen bevoorveerd en uitgedaagd om deze inhouden te deren daarnaast moeten we ons ook realiseren we weten ondertussen dat het elementeren dat de opbouw ervan stapsgewijs ment werkhouding dat we kunnen ver moet verlopen er moeten met andere staan als uit jezelf leren een van de elementen woorden leerlijnen zelfstandig leren ontwikkelen is van zelfstandig leren die maakt keld worden dat leerlingen vanuit een eigen behoefte zelfverantwoordelijk gaan leren deze werk juli 2005 nummer 5 34e jaargang 48 in dat kader kunnen we spreken van een lijn autonoom beslist over de inrichting van zijn die loopt van zelfstandig werken over zelf leerproces zie ook Bonset Mulder 1999 zelfstandig leren naar zelfverantwoordelijk leren hieruit mag duidelijk worden dat zelfstandig de leerling evolueert van handelende leerleren ook als studiedomein het leren leren lingo die nog sterk gestuurd wordt door de behandeld moet worden naarmate we de leraar over leerbekwame leerling die reeds leerlingen vaardiger maken in het zelfstandig enkele leervaardigheden heeft verworven en leren kunnen we ook meer en meer leer reeds enkele taken zelfstandig kan aanpak functies aan hen overlaten ken naar zelfverantwoordelijke leerder die vorm leerling leraar zelfstandig werken handelend stuurt zelfstandig leren leerbekwaam stuurt coacht zelfverantwoordelijk leren autonoom coacht differentiatie

werkwijze een derde basis voor zelfstandig leren is dif als uitgangspunt voor ons contract zijn we ferentiatie als we differentiatie willen hante gaan nadenken over de beginsituatie van ren in het onderwijsleerproces dan zullen de klas waarvoor het bestemd is de begin we ervoor moeten zorgen dat leerlingen op situatie zal mee bepalen welke vorm van zelfstandige basis hun traject kunnen door differenti-atie we willen doorvoeren en welke lopen differentiatie betekent dan elke werkvorm we daarvoor wensen te hanteren onderwijssituatie waarbij lerenden ni-et alle be langrijk bij de keuze van differentiatievorm maal op hetzelfde moment op dezelfde en werkvorm is niet enkel manier of op hetzelfde niveau met dezelfde de beginsituatie van de opdracht bezig zijn differentiatie is belang leerlingen wat kennen differentiatie is rijk als we alle jongeren optimale ontwikke kunnen en zijn ze al belangrijk als lingskansen willen bieden willen we maar ook de beginsituatie we alle jongeren omgaan met de grote diversiteit tussen de van de leraar in hoev-erre optimale leerlingen in onze klassen dan zullen we heeft hij reeds ervaring on-twikkelings moeten trachten het onderwijsaanbod af te met differentiatie en met kansen willen stemmen op het ontwikkelingsniveau de deze werkvormen om bie-den mogelijkheden en de motivatie van de jon dat er in deze bvl klas geren differ-entiatie kan bekeken worden op met de methode nedweb het niveau van leerlinge-nactiviteiten bijvoor 2 uitgeverij van in gewerkt werd hebben beeld naar tempo naar doelen naar inhoud we een thema hieruit als uitgangspunt voor den naar in-teresse naar leerstijl enz en de inhoud genomen de werkoevereen op het niveau van de leerkrachtactiviteiten komst contract had voor deze leerlingen bijvoorbeeld in groeperingsvormen werk een eerder negatieve bijklank is opgeno vormen in-structievormen enz men als bijlage 1 34e jaargang nummer 5 juli 2005 49 leren leren taalarme leerlingen deze leerlingen zouden niet gemotiveerd raken door een contract bij het opstellen van het contract is aan dat enkel in doorlopende tekst is opgesteld dacht besteed aan het aspect leren leren het visuele element en de structuur van het als leraar kan je bewust bepaalde elemen contract bieden onder-steuning bij het ten inbouwen die deel uitmaken van een eigenlijke opdrachten-blad leerlijn zelfstandig leren een eerste aspect is het leren inschatten van de ho-eveelheid omdat leerlingen hier al is het op een eer werk die moet geleverd wor-den om aan de der beperkte manier zelfstandig aan de slag hand daarvan een haal-bare werkplanning kunnen en zelf keuzes mogen maken bij op te maken om de re-reflectie hierop moge voorbeeld in de volgorde werken we niet lijkt te maken is in het contract een plan alleen aan de betrokkenheid en de motivatie ningbalk ingevoerd en een kolom waarin de van de leerling maar maken we het aspect leerlingen hun effectieve werktijd noteren in werkhouding bespreekbaar de nabespreking reflec-tie op het eigen wer ken leren wordt dat element opgenomen om leerlingen vaardi-ger te maken in het opdrachten plannen van hun werk een volgende stap was de keuze van de een ander aspect dat daarbij aansluit is onderwerpen binnen het the-ma die de leer zelfkennis door bij de opdrachten smiley s lingen zelfstandig zou-den kunnen verwer te hanteren gaan leerlingen voor zichzelf ken individueel of in groepjes er werd moeten nadenken over wat voor hen moei gekozen voor verwerk-ingsopdrachten in lijk of makkelijk was en dat kan zowel over verband met het zelf-standig naamwoord en de inhouden als over het proces gaan ook bijvoeglijk naam-

woord en leesvaardigheids dat element zal in de nabespreking opgeno en taalbes-
chouwingsopdrachten bij de men kunnen worden op het contract is tekst knip ik
heb je om de school dan ook onderaan ruimte voorzien om rekening niet nodeloos
de hoogte in te drij werkpunten voor een volgend contractwerk ven werden drie
lessen genomen uit de te formuleren deze werkpunten gaan niet werkmop van de
leerlin noodzakelijk over de inhouden bijvoorbeeld gen met enkele bladen over
een foute zinsconstructie in een schrijf extra konden we pro als leraar kan je oefen-
ing maar wel over de taakaanpak van bleemloos aan de slag bewust bepaalde de
leerling zo wordt het contract een elementen in strument voor formatieve evalu-
atie tijdens de voorgaande in bouwen die deel hiermee komen we tegemoet aan
het thema s werd deze ma uitmaken van een domein zelfstandig leren als leer-
domein nier van werken grondig leerlijn zelfstandig voorbereid de leer lingen
leren werden reeds in deelop motivatie en werkhouding drachten vertrouwd ge
maakt met het hanteren ook de lay out is een bewuste keuze het van een verbeter-
sleutel samenwerken in hanteren van icoontjes bijvoorbeeld maakt duo s mekaars
werkjes eva lueren oefenin het contract aantrekkelijker en zorgt voor gen maken
nakijken en verbeteren op de een visuele ondersteuning voor taalzwakke comput-
er enz juli 2005 nummer 5 34e jaargang 50 verloop tijdens het contractwerk zelf
bestond de rol van de leerkracht erin extra uitleg te geven het contractwerk liep
gedurende een week en te coachen hoewel de leerlingen de tijdens deze drie le-
suren kon gebruik wor week voordien gedifferentieerde oefeningen den gemaakt
van de leeszaal een groot over zelfstandig en bijvoeglijk naamwoord lokaal waar
naast voldoende werktafels op hadden gemaakt op de computer hadden ruime afs-
tand van elkaar ook 16 computers de meesten toch nog wat hulp nodig bij de met
internetverbinding staan dat is natuur start van de oefeningen in hun contract lijk
een comfortabele situatie maar ook het werk omdat niet iedereen met dit onder-
eigen klaslokaal kon zo ingericht worden deel begon was dat perfect haalbaar dat
de groepjes niet op mekaars schoot leerlingen kenden het gebruik van een ver zat-
en de computeropdrachten kunnen betersleutel al zodat de goede gang van
eventueel door andere opdrachten vervan zaken niet te fel bemoeilijkt werd gen
worden 2 bvl mode verzorging voeding is een zeer bij de start kregen de leerlin-
gen uitleg over heterogene klas het werktempo van de wat er van hen verwacht
werd ze konden leerlingen is erg verschillend met zelfstan vragen stellen en
bekeken hun werkover dig werk kon verveling en stress vermeden eenkomst daar-
na kregen ze tijd om een worden alle leerlingen hadden iets te doen planning op
te stellen voor veel leerlingen de leerlingen werkten geconcentreerd door was dit
een moeilijke klus ze hadden er wat in deze klasgroep niet vanzelfsprekend absolu-
ut geen idee van hoe lang ze aan een is ze mochten samenwerken met een zelf oe-
fening zouden werken sommigen dach gekozen partner en hadden ze geen tijd of
ten alles af te hebben in 1 lesuur anderen zin om ruzie te maken tijdens deze
lessen dachten er 3 weken over te doen was het enige probleem de leerlingen te
laten stoppen bij het belsignaal tips contractwerk opstarten vraagt wel wat tijd en
energie vertrekken van materialen die je reeds gebruikt bespaart veel tijd in het
zoeken naar geschikt materiaal dikwijls kan je bepaalde opdrachten uit de werk-
boeken gewoon inschakelen in het contract begin ook met eenvoudige vormen van

contractwerk zowel naar inhoud niet te veel opdrachten geen te moeilijke opdrachten als naar organisatie individueel of per twee volgorde en tijd zelf bepalen het gevoel dat leerlingen in 1b of 2bvl dit niet kunnen is niet altijd terecht je moet wel aandacht hebben voor de leerlijnen besteed in vooropdrachten aandacht aan een aan tal deelvaardigheden bijvoorbeeld werk plannen verbeter sleutels gebruiken oriënteren op de taak formuleer de opdrachten duidelijk gebruik korte instructies in een taal die de leerlingen verstaan overloop ook de eerste keren het contract met hen 34e jaargang nummer 5 juli 2005 51 verbeter sleutels maken in een andere kleur lay out verzorgen het helpt allemaal om de leerlingen houvast te geven en hen te motiveren en leerlingen hebben dit ook in de basisschool al meerdere keren gedaan eens informeren in de basisscholen hoe zij het aanpakken kan zorgen voor de nodige continuïteit in aanpak tussen basis en secundaire school eens je een basis hebt werk je een volgende keer sneller en efficiënter geef jezelf ook de tijd om hier vaardig in te worden starten met zelfstandige werkvormen is ook voor de leraar een leerproces het is leuker leerrijker en minder belastend als je het werk met twee kan doen maar durf er ook aan te beginnen als je er alleen voor staat als leraar heb je tijdens het zelfstandig werk soms wel het gevoel dat je de controle over het leren kwijt bent wat leren ze nu leren ze dit nu wel correct het vraagt zeker een hele verandering in het denken en handelen van de leraar zijn rol verschuift nu vooral naar het ondersteunen van leerlingen in het uitvoeren van hun taken door bijvoorbeeld vooral probleemoplossende vragen te stellen in plaats van zelf de oplossingen te geven en hen te helpen reflecteren over hun aanpak en hun leren de ervaring loont zeker de moeite en uitbreiding naar 1 contract per thema er zijn 9 thema's in deze methode lijkt zeker haalbaar Friedel Herbosch Luc Wyns Beukenlaan 46 Beukheuvel 39 1 2160 Wommelgem 2500 Koningshooikt Friedelherbo tiscali Be Luc Wyns Pandora Be Bibliografie Bonset H Mulder H 1999 zelfstandig leren in het talenonderwijs Vonk 29 2 nov dec 1999 p 7 23 juli 2005 nummer 5 34e jaargang 52 bijlage 1 werkovereenkomst beste leerling 1 dit contractwerk nodigt je uit zelfstandig te werken gedurende 3 lessen aan de meeste opdrachten mag je samenwerken deze opdrachten worden op je werkovereenkomst aangeduid door met 2 samenwerken doe je met dezelfde leerling voor de hele overeenkomst spreek af met iemand van je klas zoek samen een plaatsje in het lokaal plaats je banken zo dat je goed kunt samenwerken zonder de anderen te storen samenwerken vraagt goede afspraken help mekaar wat de een niet kan vindt de ander wel en omgekeerd als je allebei een andere oplossing vindt praat er dan over met elkaar maak de ander duidelijk waarom je zo denkt maar maak geen ruzie 2 je hoeft de opdrachten niet in volgorde af te werken wel moeten alle moetjes opge lost zijn op het einde van les 4 na elk moetje kan je een magje maken in les 1 maak je de planning op voor de volgende 3 lessen je werkt elke les een moetje af jullie bepalen zelf wanneer je wat maakt vul je planning netjes in op je werkovereenkomst 3 hulp nodig dat kan en mag steek je hand op als je iets niet begrijpt of als je moeilijk van start kunt je leerkracht zal je graag helpen 4 bij sommige oefeningen horen verbeter sleutels die mag je gebruiken om je oplossingen te controleren je herkent ze aan het teken op je werkovereenkomst voor je een sleutel komt vragen toon je eerst je ingevulde oefening aan je

leerkracht oefeningen die geen sleutel hebben worden natuurlijk door je leerkracht verbeterd ofwel in de les ofwel nadat jij de afgewerkte oefening hebt afgegeven vergeet niet je naam op je taak te schrijven 5 deze werkovereenkomst hoort bij het thema megacool je werkt een aantal opdrachten af in je werkboek toch krijg je bij enkele opdrachten extra informatie die vind je in puntje 7 van deze brief niet vergeten te lezen 6 werk netjes verzorgd en rustig werk door maar maak er geen snelheidswedstrijd van correctheid gaat voor tijd 7 extra informatie oefening 2 p 84 wat is jouw mening over mode je mag deze oefening met de hand schrijven of op de computer maken je schrijft 6 tot 8 zinnen je bouwt goede zinnen met een pv in je let op hoofdletters en eindleestekens richtvragen volg jij de mode waarom wat draag jij graag met wie ga je winkelen wie betaalt je kleding oefening 1 p 94 markeer de zin in de tekst waarin het woord staat 34e jaargang nummer 5 juli 2005 53 werkovereenkomst werkovereenkomst van naam nr ik werk samen met naam nr week van 2005 tot 2005 planning zet het nummer van de moet taak op de dag dat je die taak wilt doen als je taak klaar is kleur je dat vak groen maandag dinsdag woensdag donderdag vrijdag makkelijk hoeveel tijd heb je moeilijk verbeter sleutel gebruiken hiervoor nodig moet je maken o pmerkingen 1 ben je een echte modefreak p 82 83 met 2 lezen en lezen oef 1 en 2 p 84 bespreken oef 3 schrijfoefening alleen opgelet extra uitleg 2 het is niet zomaar een trui p 85 ja nr 4 1 oef 1 en 2 nr 4 2 oef 1 zelfstandig en bijvoeglijk naamwoord herkennen oef 4 het tegengestelde bijvoeglijk naamwoord oef 5 3 knip ik heb je p 90 ja met 2 oef 1 p 94 woordverklaring opgelet extra uitleg oef 2 p 94 schema mag je maken 1 ben je een echte modefreak alleen helpen mag oef 3 illustreren internet 2 bijzondere bijvoeglijke naamwoorden alleen of met twee pcb derank nl ga naar taallessen online 3 creatief boots het werk van ashley uit alleen knip ik heb je na op tekenblad volgende keer letten op juli 2005 nummer 5 34e jaargang 54 34e jaargang nummer 5 juli 2005 55 juli 2005 nummer 5 34e jaargang 56 uit nedweb 2 uitgeverij van in 34e jaargang nummer 5 juli 2005